

Forsøg med sorter af tomater i væksthus 1953-54.

Forsøgene, der er udført ved Statens Væksthusforsøg i Virum, har haft til formål at undersøge værdien af de i handelen forekommende nye tomatsorter og især de nye F_1 -krydsninger i forhold til de alm. dyrkede sorters udbytte og kvalitet. Der har i forsøget været medtaget 9 sorter, og der har været 6 fællesparceller à 24 planter. Planteafstand 80—40×50 cm. Af de prøvede sorter var 4 hollandske, *Export Wonder*, *Gouden Ster*, *Unic* og *Singel Cross*, 3 engelske, *Corleys*, *Dufferus* og *Potential* og 2 danske, *Potentat A H.8* og *Selandia*, der har været brugt som måleprøver.

Forsøget har begge år været plantet ret sent, i 1953 den 20. maj og i 1954 den 13. maj. Begge år er forsøget afsluttet ca. 1. oktober. Det har således begge år været en ret kortvarig kultur, og udbyttet har derfor ikke været stort, 10-11 kg/m² i gennemsnit begge år. Der er ikke opnået nogen stor forskel på sorterernes samlede udbytte, og der har været ret god overensstemmelse imellem dem de to år, men der er nogen forskel i tidlighed og især i kvalitet, to egenskaber der ligesåvel som det samlede udbytte er af betydning for kulturens rentabilitet.

De gennemsnitlige resultater fremgår af tabellerne.

I-tabel 1 er sorteringerne af de modne frugter anført i kg, pct. og forholdstal for ialt. Det ses af tallene, at *Gouden Ster* har 81 pct., *Dufferus* 80 pct. og *Export Wonder* 72 pct. af de modne frugter i I sortering, medens *Singel Cross* kun har 63 pct. og *Potentat A H.8* ligger lavest af alle sorterne med kun 55 pct. *Selandia*, der også er alm. dyrket, ligger næsten ligeså lavt nemlig med 58 pct. *Potentat*, *Selandia* og *Singel Cross*, der har de laveste pct. i I. sortering, har til gengæld 18,7, 18,6 og 17,1 pct. i II. sortering, mens de øvrige her kun har fra 3,7 til 5,8 pct.

I. sortering: Glatte frugter fra 35—100 g. II. sortering: Glatte frugter over 100 g og alle riflede frugter. III. sortering: Frugter under 35 g og grønplettede. Affald: Syge frugter.

I tabel 2 gives en oversigt over det samlede udbytte opdelt i 3 plukkeperioder + grønne og frugter ialt. Højest udbytte har Corleys givet, men det er den seneste af alle de prøvede sorter, og derfor kan den ikke anbefales til alm. dyrkning. Sorterne Singel Cross, Potentat A.H.8, Export Wonder og Gouden Ster har givet omtrent samme udbytte, men Gouden Ster og Export Wonder er tidligst.

I tabel 3 er anført tal for en del af de vigtigste vækst- og frugtegenskaber. Singel Cross har givet den største vægt af plantemasse med 335 kg pr. a, Gouden Ster har givet den mindste med kun 246 kg pr. a. Ved måling af plantehøjden i juli var Corleys den højeste med 171 cm og Potential den laveste med 135 cm, gennemsnitshøjden var 148 cm. Karakter for vækstkraft varierer fra 8,0 til 5,5. For bladfarve er der givet karakter fra 1—10, 10 mørkest grøn. Gouden Ster er den mest gulgrønne med kun 3,0 i karakter og Dufferus med den mest mørkegrønne med 7,8. Fri for fløjlsplet er også givet med 1—10 point for stigende resistens. De mest angrebne som Gouden Ster og Export Wonder har fået karakter 3,5. Singel Cross mindst angrebet med karakter 7,5. Karakter for grøn top ved rydning viser, at de sorter, der angribes mindst af fløjlsplet, har mest grøn top.

Hvad frugterne angår, er Potentat og Selandia 3-rummede, Dufferus, Corleys og Potential 2-rummede og de andre sorter fordeler sig mellem disse men er dog overvejende med 2 rum.

Kærnemassen i pct. af samlet frugt vægt varierer kun fra 31—35 pct. Tilbøjelighed til hulhed er stor hos Corleys, 36 pct., Dufferus 34 pct., Potential 24 pct. og Export Wonder 18 pct. og nærmest betydningsløs hos resten, fra 2—6 pct. Tilbøjelighed til grønfarvning af kærnemassen er stor hos Export Wonder, 26 pct., ret stor hos Dufferus, 16 pct., Singel Cross 10 pct. og Gouden Ster 8 pct., lav, 2—4 pct. hos resten.

Indhold af modent frø pr. kg frisk frugt varierer fra 5,14 til 6,79 g og tydelig størst hos de 2-rummede.

Frugtstørrelsen beregnet af modne frugter varierer fra 61 g hos Gouden Ster og Dufferus til 83 hos Potentat. Selandia og Singel Cross har 82 g.

Corleys: Store, udbredte blade, grønne til mørke, store bladafsnit, meget kraftig vækst. Ret modtagelig for fløjlsplet.

Export Wonder: Middelstore, hængende, grønne blade med store afsnit. Kraftig vækst. Meget modtagelig for fløjlsplet.

Gouden Ster: Middel til store, nedbøjede blade, ret lyse. Bladene indskåret med små til middel afsnit. Hvidskinnende frugter, meget spinkel vækst, tynde stængler. Meget modtagelig for fløjlsplet.

Unic: Store, hængende, lyse til grønne blade, middelstore afsnit, noget uens svag vækst. Ret modtagelig for fløjlsplet.

Dufferus: Store, udbredte til hængende grønne blade, meget indskårne, mellemladene på hovedribben meget små. Kraftig vækst. Ret modtagelig for fløjlsplet.

Potentat A H.8: Ret store til store noget hængende lidt lyse blade med store afsnit. Moderat kraftig vækst. Ret modstandsdygtig mod fløjlsplet.

Selandia: Middel til store, udbredte til hængende, noget lyse blade med store bladafsnit. Middelkraftig (moderat) vækst. Ret modstandsdygtig mod fløjlsplet.

Singel Cross: Middelstore til store noget udbredte, mørkegrønne til middellyse blade med store afsnit. Kraftig, fyldig vækst. Meget modstandsdygtig mod fløjlsplet.

Potential: Middel til store udbredte lys til mørkegrønne blade med store afsnit. Mellemafsnittene kraftig udviklet, derfor fyldige blade. Kraftig vækst. Ret modtagelig for fløjlsplet.

De opnåede resultater viser ingen større forskel i frugtudbyttet og gartnerne bør ikke af den grund skifte sort. Sorterne vil sikkert forholde sig lidt forskelligt efter dyrkningsforholdene og jordbunden i gartnerierne, hvilket også fremgår af Alm. dansk Gartnerforenings forsøg med de samme sorter.

Tidligheden og frugtqualiteten er dog bedre hos nogle af de nye sorter, især hos sorten **Gouden Ster**, der er den tidligste af de prøvede sorter og samtidig har den bedste kvalitet. Denne sort bør prøves i gartnerierne, men sorten er ret svagt-voksende, frugterne kun 2-rummede og ret små; for at få et godt resultat af sorten, bør den sikkert kun dyrkes under gode forhold med frisk eller nydampet jord og gode gødskningsforhold.

Sortsforsøget fortsættes med de bedste sorter fra dette forsøg og nye F_1 -krydsninger.

Tabel 1. Udbytte af modne frugter i sorteringer og ialt

Sort	kg modne frugter pr. a. i sorterings					Forholdstal for kg ialt	pct. i sorteringer			
	I	II	III	affald	ialt		I	II	III	affald
Corleys	732	63	286	16	1097	109	66.8	5.7	26.0	1.4
Export Wonder	769	39	243	11	1062	105	72.4	3.7	22.9	1.0
Gouden Ster	838	42	137	18	1035	102	81.0	4.1	13.2	1.7
Unic	713	84	212	15	1024	101	69.7	8.2	20.7	1.4
Dufferus	823	36	156	8	1023	101	80.4	3.5	15.2	0.8
Potentat A.H.8	551	187	244	17	999	99	55.1	18.7	24.4	1.7
Selandia	570	184	220	14	988	98	57.7	18.6	22.3	1.4
Singel Cross	622	168	174	18	982	97	63.3	17.1	17.8	1.8
Potential	697	51	133	9	890	88	78.3	5.8	15.0	1.0

Tabel 2. Udbytte af høstede frugter i plukkeperioder

Sort	Høstede frugter kg pr. a.					Forholdstal for frugter, kg. pr. a. Gens. af ialt for alle sorter = 100				
	1ste	2den	3die	grønne	ialt	1ste	2den	3die	grønne	ialt
	plukkeperiode					plukkeperiode				
Corleys	78	564	454	78	1174	7	50	40	7	104
Export Wonder	171	541	350	94	1156	15	48	31	8	102
Gouden Ster	181	506	348	108	1143	16	45	31	9	101
Unic	157	545	322	91	1115	14	48	29	8	99
Dufferus	125	560	338	78	1101	11	50	30	7	98
Potentat A.H.8	127	487	386	161	1161	11	43	34	15	103
Selandia	140	517	332	140	1129	12	46	30	12	100
Singel Cross	115	474	393	181	1163	10	42	35	16	103
Potential	89	438	364	127	1017	8	39	32	11	90

Tabel 3. Forskellige vækst- og frugtegenskaber

Sort	plantemasse kg pr. a.	højde i cm i juli	vækstkraft 0-10 = bedst	farve	fri for fløjlsplet 10 = helt fri	grøn top ved rydning	antal frørum i 100 frugter	kærnemasse % af samlet vægt	antal med tilbojehighed til hule frugter, % af ialt	antal med »grønt« i kærnemassen, % af ialt	g frø pr. kg frisk frugt	vægt i g pr. frugt
Corleys	297	171	7.7	5.8	4.0	2.5	210	35	36	2	5.56	64
Export Wonder	285	149	6.0	4.8	3.5	3.3	238	33	18	26	6.22	65
Gouden Ster	246	148	5.5	3.0	3.5	3.0	232	32	2	8	6.79	61
Unic	271	138	6.0	4.0	5.0	3.5	240	33	4	2	6.52	71
Dufferus	308	160	8.0	7.8	4.0	2.0	206	33	34	16	5.63	61
Potentat A.H.8	274	143	5.7	4.7	6.0	5.3	308	31	6	2	5.14	83
Selandia	273	150	6.7	5.3	6.0	5.0	296	34	6	4	5.29	82
Singel Cross	335	142	5.8	5.8	7.5	7.0	240	35	6	10	5.62	82
Potential	284	135	5.5	5.8	4.0	3.5	210	35	24	2	6.18	68

Abonnement på korte meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan tegnes på ethvert postkontor og hos postbudet under navn af »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur«.

Abonnementsprisen er 3 kr. om året, postpenge iberegnet.

Anmeldelse om adresseændring må indgives til postvæsenet.